

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
BİRLİĞİN DURUMU
AB DAYANIKLILIK STRATEJİSİ
SAVUNMA
OTOMOTİV SEKTÖRÜ
ARAŞTIRMA VE İNOVASYON
TARIM
BALIKÇILIK

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- Dışışleri Bakanı Hakan Fidan, İtalya Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Antonio Tajani ile Roma'da bir araya geldi. Toplantıyı takiben düzenlenen ortak basın açıklamasında Dışışleri Bakanı Fidan, Türkiye için AB üyeliğinin stratejik bir hedef olduğunu ve AB'nin Türkiye'nin üyelik sürecini canlandırarak

adımlar içeren bir vizyon geliştirmesi yönündeki beklentisini ifade etti. İtalya'nın

Türkiye'nin AB üyeliğine verdiği desteğin stratejik ve uzun vadeli bir bakış açısını yansıttığını belirtti ve bu anlayışın tüm AB ülkeleri tarafından benimsenmesi gerektiğini söyledi. [İnternet bağlantısı için](#)

Birliğin Durumu

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen 2024-

2029 görev döneminin ilk "Birliğin Durumu" konuşmasını 10 Eylül'de Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda milletvekillerine hitaben

gerçekleştirdi. "Birliğin Durumu" konuşması AB Komisyonu'nun özellikle önümüzdeki bir yıl süresince odaklanacağı konu başlıklarını ortaya koyuyor. Von der Leyen konuşmasının Ukrayna ile ilgili bölümünde Rusya'nın dondurulmuş mal varlığı temelinde Ukrayna'nın savaş çabalarını finanse etmek için acilen yeni bir çözüm üzerinde çalışılması gerektiğini, Rusya'nın dondurulmuş varlıklarıyla ilişkili nakit bakiyelerden Ukrayna'ya "Tazminat Kredisi" sağlanabileceğini, kredi riskinin AB tarafından toplu olarak üstlenilmesi gerekeceğini; Ukrayna'nın kredi geri ödemesini Rusya savaş tazminatını ödediğinde yapabileceğini belirtti. Ayrıca AB Komisyonu'nun, Ukrayna silahlı kuvvetlerinin kapasitesini güçlendirmek üzere finansman sağlayacak "Niteliksel Askeri Üstünlük" (Qualitative Military Edge) olarak adlandırılan yeni program önerisi sunacağını açıkladı.

Ursula von der Leyen AB gündemindeki diğer önemli konu başlıklarına ilişkin şu açıklamaları paylaştı:

Savunma

- AB'nin doğusunun güvenliği için Doğu Kanat Gözlemi (Eastern Flank Watch) ile yatırım yapılması sağlanacak. Gerçek zamanlı uzay tabanlı izleme yatırımları, Baltık ülkelerinin talep ettiği "drone duvarı" inşası gerçekleştirilecek.
- Avrupa Savunma Sömesi (European Defence Semester) kapsamında AB düzeyinde ortak savunma projelerinin 2030 hedefiyle hayata geçirilmesi sağlanacak.
- G7 liderliğindeki "Olağanüstü Gelir Hızlandırma" (ERA) kredi girişimi kapsamında AB, €6 milyarlık ön kaynak sağlayarak Ukrayna'nın insansız hava araçları geliştirme kapasitesine (İHA İttifakı) destek olacak.

Genişleme

- Daha büyük ve daha güçlü bir Birlik "güvenlik garantisidir". Ukrayna, Moldova ve Batı Balkanlar'ın geleceği AB'dedir.

İsrail ve Filistin

- AB Komisyonu Ufuk Avrupa-Horizon Europe Programı kapsamında İsrail'e ödemelerin askıya alınmasını önerdi ancak, bu öneri üye ülkeler tarafından onaylanmadı.
- Bazı AB ülkeleri kendileri adım atarak İsrail'e karşı önlemler almaya başladı. AB'nin bu alanda ortak karar alamama durumunun sona ermesi gerekiyor.
- Bu koşullar altında AB Komisyonu kendi yetki alanı çerçevesinde adımlar atacak; bu kapsamda İsrail sivil toplumunu etkilemeyecek şekilde AB Komisyonu'nun İsrail'e yönelik tüm ödemeleri durdurulacak.
- AB Komisyonu ayrıca, AB Konseyi'ne iki yeni önlem önerisi sunacak:
 - İsrail Hükümeti'ndeki aşırılık yanlısı bakanlara ve şiddet yanlısı yerleşimcilere yaptırımlar uygulanması,

- AB-İsrail Ortaklık Anlaşması'nın ticaretle ilgili bazı bölümlerinin askıya alınması.
- Ekim ayında AB Komisyonu girişimiyle Gazze'nin yeniden inşasını destekleyecek özel bir finansman aracı da içeren ve bölgesel ortaklarla birlikte uluslararası aktörlerin dahil edileceği “Filistin Bağışçılar Grubu” kurulacak. Bu girişim, Fransa ve Suudi Arabistan tarafından düzenlenen New York Konferansı çalışmalarının hız kazanmasını destekleyecek.

AB'nin Rekabetçiliği

- Kuantum, yapay zeka veya biyoteknoloji gibi temel ileri ve kritik teknolojiler alanındaki girişimlerin ölçek büyütebilmeleri ve bu alanlara yatırımların desteklenmesi Avrupa Ölçek

Competitiveness	Defence and security
• Single Market Roadmap to 2028 • Industrial Accelerator Act • Omnibus packages • 20th Regime and European Innovation Act • European Grids Package • EU Cloud and AI Development Act	• Eastern Flank Watch initiative • Roadmap for European Defence Readiness and European Defence Semester • Amendment of the European Border and Coast Guard Regulation • New rules on fighting organised crime and new sanctions regime for targeting smugglers and traffickers • Revision of the European Regulation

Genişletme Fonu (Scaleup Europe Fund) ile sağlanacak.

- İç Pazar'da özellikle finans, enerji ve

telekomünikasyon alanlarında bütünleşme süreci tamamlanamadı ve bu durum OECD ölçümlmelerine göre mallar üzerinde %45, hizmetler üzerinde ise %110 oranında gümrük tarifesine eşdeğer maliyete yol açıyor. İç Pazar'ın bütünleşmesi sürecinin somut eşikler üzerine oturtulması ve 2028 yılı hedefli yol haritasının (Single Market Roadmap) açıklanması planlanıyor. (Bilgi ve inovasyon ve ayrıca işletmelerin AB düzeyinde geçerli olacak şirketler hukukuna göre kurulması anlamına gelen 28.

Rejim bu kapsamda yer alacak.)

- AB, yenilikçi girişimlerin yeni nesil yapay zeka modellerini geliştirmelerine, eğitmelerine ve devreye almalarına destek olan “Yapay Zeka Gigafabrikalarına” büyük yatırımlar yapmaya devam ediyor.

- Avrupa teknoloji şampiyonları tarafından sunulan ve Avrupa'nın teknoloji egemenliğine yatırım yapma taahhütlerini vurgulayan “[Avrupa Yapay Zeka ve Teknoloji Bildirisi](#)” önem taşıyor.
- Temiz Sanayi Mutabakatı'nın ilerlemesinin önündeki engellerin ortadan kaldırılmasına çalışılıyor. Tedarik tarafındaki engeller bağlamında atılacak adımlar arasında pil üretimini desteklemek amacıyla açıklanacak €1,8 milyarlık “**Battery Booster Package**” yer alıyor.
- Temiz teknolojiler talep tarafında da desteklenmelidir. Bunu sağlamak amacıyla AB Komisyonu kamu alımlarında “**Made in Europe**” kriteri getirecek.
- Küresel Geçit Programı (Global Gateway) yatırımları kapsamında AB'nin ortaklarının Avrupa'dan ürün satın almaları için güçlü teşvikler oluşturuluyor.
- Avrupa sanayisinin ihtiyacı olan materyalleri sorunsuz sağlayabilmesi, **döngüsel** ekonominin oluşturulmasına bağlı. Hazır olan sektörlerle başlanarak “Döngüsel Ekonomi Yasası - Circular Economy Act” kabulü ile sürecin hızlanması gerekiyor.
- AB Komisyonu ayrıca, kilit stratejik sektörler ve teknolojiler için Sanayi Hızlandırıcı Yasası önerisi sunacak.
- AB Komisyonu süresi dolan çelik koruma önlemlerinin yerine geçecek yeni, uzun vadeli dış ticaret önlem aracı önerecek.

Enerji

- AB'nin nükleer enerjiyi de kullanarak daha fazla yerli ve yenilenebilir enerji üretmesi, şebeke altyapısı ve bağlantı hatlarını yenilemesi gerekiyor. (Şebeke Paketi önerilecek.)
- Enerji Otoyolları girişimi ile Öresund Boğazı'ndan Sicilya Kanalı'na kadar tüm enerji altyapısını ilgilendiren kritik sorunların çözülmesi hedeflenecek.

European social fairness	Quality of life
• Strategy for Outermost Regions and Agenda for Cities • Skills portability initiative • Affordable Housing Plan • European Anti-Poverty Strategy • Quality Jobs Act • Gender Equality Strategy	• European Climate Adaptation Plan • Initiative on the Generational Renewal of Farming • Livestock strategy including elements on animal welfare • Omnibus package on food • Ocean Act

Otomotiv

- Gelecek elektrikli araçların olacak.
- AB hem Avrupa'da hem de üçüncü piyasalarda artmakta olan **küçük araç** talebini karşılayacak yatırımları "Düşük Maliyetli Küçük Araçlar - Small Affordable Cars Initiative" ile destekleyecek.

Gıda

- Gıda güvenliği önemli; çiftçiler ayrıca AB'nin biyo-çeşitliliğinin, toprak ve hayvan zenginliğinin bekçisi konumundalar.
- Ortak Tarım Politikası sadeleştirilmesi ile bazı gelişmeler sağlanmış olsa da çiftçiler adil olmayan küresel rekabetten olumsuz etkileniyor. Bunu ele almak için haksız ticaret uygulamalarına ilişkin AB mevzuatının uygulanmasının gözden geçirilmesi hedefleniyor.

Ticaret

- ABD ile ticaret ilişkileri AB açısından en önemli sırada yer alıyor. AB sektörlerinin pazar erişimini korumak için **ABD** ile mümkün olan en iyi anlaşma yapıldı.
- AB çevre veya dijital düzenlemeler konusundaki standartlarını ve yasal çerçevesini kendisi belirlemektedir; bu alanlarda AB her zaman kendi kararını verecektir.
- AB'nin ticaretini çeşitlendirmesi ve ortaklıklara daha fazla önem vermesi gerekiyor.
- Mercosur ve Meksika ile tamamlanan anlaşmaların yanı sıra sene sonuna kadar tamamlanması hedeflenen Hindistan anlaşması önemli.
- AB ayrıca, küresel ticaret sisteminde reform amacıyla "benzer düşünen ülkelerden" oluşan ve Trans Pasifik Ortaklığı için Kapsamlı ve Aşamalı Anlaşma - Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership-CPTPP'ye benzeyen bir koalisyon kuracak.

Göç

- Göç ve Sığınma Paketi yürürlüğe girince tüm AB ülkelerinde derhal uygulamaya konulmalıdır.
- Ortak Avrupa İade Sistemi (Common European System for Returns) üzerine AB uzlaşısının hızla sağlanması gerekiyor.

Demokrasi

- AB fonları için hukukun üstünlüğüne saygı gösterilmesi koşulu şimdi ve gelecekte geçerli olmaya devam edecek.
- Toplumda parçalanmaya yol açan bilgi manipülasyonu ve dezenformasyon ile mücadele için "Avrupa Demokrasi Kalkanı'na acil ihtiyaç bulunuyor.
- Ayrıca, izleme ve tespit çabalarının sürdürülmesi için kapasite gelişimi gerekiyor. Bu amaçla AB ülkeleri ve komşu ülkelerdeki tüm uzmanlık ve kapasiteyi bir araya getirecek "Avrupa **Demokratik Dayanıklılık Merkezi**" kurulacak.
- Bağımsız gazeteciliği ve medya okuryazarlığını desteklemek amacıyla Medya Dayanıklılık Programı – Media Resilience Programme oluşturulacak.

İklim ve doğa olaylarına hazırlık

Bu amaçla G. Kıbrıs merkezli ve AB'nin bölgesel komşularına da destek sağlayabilecek yeni bir Avrupa İtfaiye Merkezi kurulacak. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Dayanıklılık Stratejisi

- AB Komisyonu "Stratejik Öngörü Raporu" yayımladı. Raporda AB kurumları ve dış paydaşlarla yapılan istişareler sonucunda iklim ve çevre değişimlerinin hızlanması, güvenlik endişelerinin artması, küresel rekabetin ekonomi ve toplumu yeniden şekillendirmesi gibi gelişmeler ışığında, Avrupa'nın stratejik özerklik,

rekabetçilik, sosyal uyum ve demokrasi ile temel değerlerin korunması konusunda karşılaştığı zorluklar ele alınıyor.

2025 Stratejik Öngörü Raporu, AB'nin yeni zorlukları öngörebilmesi, vatandaşlar ve işletmeler için güvenli bir alan yaratılması amacıyla "Dayanıklılık 2.0" olarak adlandırılan proaktif yaklaşım sunuyor ve Avrupa'nın dayanıklılığını artırması gereken sekiz eylem alanı belirliyor:

1. AB için güçlü, istikrarlı ve güvenilir bir **küresel vizyon** oluşturulması,
 2. Teknoloji odaklı güvenlik yaklaşımıyla iç ve dış **güvenliğin** güçlendirilmesi,
 3. **Teknoloji** ve **ar-ge**'den refah ve değerleri desteklemek amacıyla faydalanılması,
 4. Uzun vadeli ekonomik dayanıklılık güçlendirilerek, **büyümenin** sürdürülmesi,
 5. Avrupa sosyal modeli olarak **sürdürülebilir** ve **kapsayıcı** refahın desteklenmesi,
 6. Eğitim ve mesleki yetkinliklerin, **teknolojik** ve sosyal **değişime** hazırlanması,
 7. **Dezenformasyonla mücadele** ederken demokrasi, medya özgürlüğü ve sosyal uyumun korunması,
 8. **Demokratik** dönüşümün öngörülmesi ve kuşaklar arası adaletin teşvik edilmesi.
- [İnternet bağlantısı için](#)

Savunma

- AB'nin savunma hazırlığını güçlendirmek amacıyla Avrupa Güvenlik Eylemi (SAFE) Programı kapsamında €150 milyarlık mali yardım tahsis etme girişimi AB Komisyonu tarafından kabul edildi. AB Komisyonu SAFE Programı'na katılmak üzere [19 AB ülkesinin](#) başvurduğunu; bu ülkelerin sağlanacak mali yardımları ne şekilde kullanacaklarını açıklayan ulusal yatırım planlarını 2025 Kasım ayı sonuna kadar hazırlayarak sunmalarını takiben yürütülecek değerlendirme sonucunda ilk ödemelerin 2026 yılı başında yapabileceğini açıkladı.

SAFE Programı kapsamında AB ülkelerinin acil olarak ihtiyaç duyduğu savunma ekipmanlarını

tedarik etmelerine yardımcı olmak amacıyla uzun vadeli ve düşük maliyetli kredi sağlanacak. Program, 10 yıllık ödemesiz dönem kolaylığı içeren krediler, rekabetçi faiz oranları ve üçüncü ülkelerle ikili anlaşmalar yapılabilmesi gibi seçenekler içeriyor.

[İnternet bağlantısı için](#)

Otomotiv Sektörü

- AB Komisyonu ile otomotiv sektörü arasında yürütülen **stratejik diyalog** toplantılarının ikincisi 12 Eylül'de Brüksel'de düzenlendi. Toplantının gündem maddeleri elektrikli araçlarda Avrupa liderliğinin güvence altına alınması, otonom ve bağlantılı araçlarla ilgili inovasyon çalışmalarının hızlandırılması ve Avrupa akü üretim sanayinin güçlendirilmesi konularına odaklandı. İnovasyon başlığı altında ise AB Komisyonu ile sektör paydaşları arasında 2035 yılına kadar AB'nin küresel düzeyde sürdürülebilir ve akıllı mobilite lideri olarak konumlanması hedefiyle "Araştırma ve İnovasyonun Hızlandırılması Ön Mutabakat Belgesi" imzalandı. Ayrıca, sektörün ortak gündemini belirleyecek olan Bağlantılı ve Otonom Araçlar İttifakı (ECAVA) oluşturuldu. Toplantıda ayrıca, AB otomotiv sanayinin CO2 emisyonu standartları ve ilgili mevzuatın sadeleştirilmesi gibi konu başlıkları üzerine görüş alışverişi gerçekleştirildi.

[İnternet bağlantısı için](#)

Araştırma ve İnovasyon

- AB Komisyonu bilim insanları, araştırmacılar ve yenilikçilerin en ileri teknoloji ile donatılmış tesislere ve yüksek kaliteli verilere kolay erişimini sağlamayı ve Avrupa'yı küresel yetenekler için cazip bir merkez haline getirmeyi amaçlayan Araştırma ve Teknoloji Altyapıları Stratejisi'ni yayımladı. Strateji beş ana eylem alanını kapsıyor:

- I. Bilimsel atılımların pazara erişim sürecini hızlandırmak amacıyla dijitalleşme sayesinde yapay zeka potansiyelini güçlendirmek ve altyapı kapasitesini artırmak.
- II. Araştırmacılar ve yenilikçi şirketlerin teknoloji altyapısı tesislerine erişimini kolaylaştırmak ve hizmet sürekliliğini sağlamak.
- III. Araştırma altyapılarını ilgilendiren alanlarda güçlü kariyer hedefleri oluşturarak yetenekleri çekmek ve geliştirmek.
- IV. Yönetişim çerçevesini iyileştirerek yatırımları AB ülkelerinin öncelikleri ile uyumlu şekilde desteklemek.
- V. Uluslararası iş birlikleri kurarak, altyapıların dayanıklılığını ve stratejik önemini artırmak. Kritik verilere ve tesislere erişimi güvence altına alarak, AB'nin teknolojik egemenliğini güçlendirmek.

AB Komisyonu "Araştırma ve Teknoloji Altyapıları Stratejisi'nin dünya standartlarında laboratuvarlar, pilot üretim hatları, parçacık hızlandırıcılar ve temiz odalar gibi altyapı unsurlarıyla AB'nin tüm inovasyon döngüsünün desteklenmesi ve bu sayede sanayi rekabetçiliğinin artırılmasının hedeflendiğini açıklıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Tarım

- Avrupa Parlamentosu (AP) Tarım Komitesi'nin kendi girişimiyle hazırlanan "[AB tarımının geleceği ve 2027 sonrası AB Ortak Tarım Politikası](#)" ile ilgili rapor

AP Genel Kurulu'nda milletvekillerinin oyuna sunularak oylandı. Rapor 393 kabul, 145 ret ve 123 çekimser oyla kabul edildi. Raporda 2027 yılı sonrası dönemde AB tarım bütçesinin daha büyük ve bağımsız bir bütçe olarak düzenlenmesi, çiftçilerin

bürokratik yüklerinin azaltılması, çevre ve sosyal politikalar hedeflerine ulaşmaları için teşvikler sağlanması önerilerine yer veriliyor.

Çiftçilere verilen doğrudan gelir desteğinin, bölge temelli bir modele dayandırılarak tüm aktif profesyonel çiftçilere verilmesi ve ayrıca, kırsal kalkınma önlemlerinin, AB'nin uyumlaşma politikası süreçlerinden bağımsız olarak desteklenmesi gerektiği savunuluyor. Çiftçilerin dijitalleşmesinin önemli olduğu belirtilerek, sürdürülebilir tarımı destekleyen dijital çözümlere çiftçilerin erişim sağlayabilmeleri, çiftçiler üzerindeki tarım denetim süreçlerinden kaynaklanan baskıyı azaltmak için OTP fonlarının kullanımının, uydu görüntüleri ve merkezi elektronik raporlama sistemine dayandırılması önerisi sunuluyor.

Su yönetimi ve döngüsel ekonomi ile ilgili olarak ise, su depolama, dağıtım ve ilgili tüm altyapının güncellenmesi için yatırım yapılması talep ediliyor. Ek olarak, biyo-kütle, tarımsal atık ve yan ürünlerin geri kazanımı için çiftçilere teşvikler sunulması gerektiği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Balıkçılık

- AB Komisyonu, Dünya Ticaret Örgütü Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması'nın yürürlüğe girmesinin memnuniyetle karşılandığını açıkladı. Anlaşma aşırı avlanmanın azaltılması, sürdürülebilir balıkçılığın yaygınlaştırılması ve kıyılarda yaşayan toplumun güçlendirilmesini desteklenmesini amaçlıyor. Anlaşmanın uygulanmasını takip amacıyla DTÖ üyelerinin ayrıntılı bildirimlerini sunması ve bu taahhütlerin yeni kurulan DTÖ Balıkçılık Sübvansiyonları Komitesi tarafından denetlenmesi bekleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL’DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 18 Eylül, Çevre Bakanları Konseyi
- 22-23 Eylül, Tarım ve Balıkçılık Konseyi
- 29 Eylül, Rekabetçilik Konseyi

Konferanslar

- 23 Eylül, “Tariffs in a world of large global capital flows—implications for central banks”, www.bruegel.org
 - 24 Eylül, “Towards a Green Procurement Union: trade-offs and strategic choices”, www.bruegel.org
 - 14 Ekim, “Towards a circular and resilient economy in Europe: Enabling valorisation and uptake of recycled materials”, www.epc.eu
-